

„Mindannyian testvérek” Program – Afrika témahét

Az óraterv/tématerv/projekt készítő pedagógus:	Dr. Berzsényi Emese (BME GTK MPT)
Az óraterv/tématerv/projekt címe:	Ismerkedés Afrikával és a Kongói Demokratikus Köztársasággal
Az óraterv/tématerv/projekt összefoglalója (2-5 mondat):	A történelem tantárgy 11. évfolyamának tananyaga a 19. század végi nemzetállamok kialakulásától a II. világháború utáni átrendeződésig vezet. Ebbe tartozik bele a gyarmatok felszabadítása, önállóságuk vagy látszat önállóságuk visszaszerzése, a hidegháború kezdeti évei és a modern piacgazdaság kezdeti struktúrájának kialakítása Kongói Demokratikus Köztársaságban. Kitekintés a modern korra: nyersanyag készletét, mezőgazdaság és ipar, természeti adottságok, élővilág, növényvilág, népesség stb.
Korosztály/szint:	11. évfolyam - TÖRTÉNELEM
Időigény/tanóra:	4X1 óra

(Az óraterv/tématerv/projekt címe)

Tevékenység	Időtartam	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
1. óra – A gyarmatbirodalmak végőrái, felszabadulás és átrendeződés – kutató munka			
1.1 Ráhangolódás	10 perc	Tanári tájékoztató	Történelem atlasz
<p>A projektet vezető pedagógus röviden ismerteti a témát, elmagyarázza az érzékenyítés lényegét és a másság megértésének szükségességét. Mert ez egy utazás virtuálisan és gondolatban egy számunkra ismeretlen világba, amelyről akkor is csak körültekintően alkothatunk véleményt, ha legalább egy picit tisztában vagyunk helyével a térképen.</p> <p>Amennyiben előző évfolyamon már részt vett az osztály a projektben, úgy ismerős témaként hangolódhatnak rá a munkára.</p>			
1.2 Afrika országainak gyarmati függősége	15-20 perc	Interaktív óra, ahol főleg a tanulók gyűjtik össze ismereteiket a pedagógus csak koordinál	Tábla, IKT eszközök és egyéb informatikai eszközök egyéni használata

A tanulók felfrissítve ismereteiket a történelem tankönyv és az atlasz segítségével igyekeznek meghatározni azokat a birodalmakat és országokat, amelyeknek gyarmataik voltak az afrikai kontinensen.

Természetesen a többszöri háborúk és gazdasági átrendeződések hatására egy afrikai országnak több gyarmattartója is lehetett a történelem során.

1. feladat: Határozzuk meg legalább a legfőbb gyarmattartó országokat!
2. feladat: Az atlasz „Afrika gyarmatai 1914-ig” és a „A gyarmattartó országok gyarmatai és mandátum területei az 1920-as években” című térképe alapján határozzuk meg a Kongói Demokratikus Köztársaság viszonyait, történelmi államalakulatait, gyarmattartóit és természetesen elnevezéseit.

1.3 Következő alkalom feladatainak megbeszélése, kiosztása	15-20 perc	Pedagógus és a tanulók is egyeztetnek, jegyzetelnek	Füzet, írószer
--	------------	---	----------------

Következő órára / alkalomra egyéni munkában a tanulók kutatják a **Kongói Demokratikus Köztársaság 1848 és 1949 közötti történetét**. Párhuzamot vonnak az európai nemzetállamok kialakulása és Európa hatalmi viszonyainak átrendeződése és általában Afrika, ezen belül is a Kongói Demokratikus Köztársaság helyzetének alakulása között. Erről PPT prezentációt és 1-2 oldalas összefoglaló házidolgozatot készítenek.

Témák:

Kongó történelme az I. Világháborúig

A két világháború és a függetlenség időszaka, a hidegháború hatásai a politikára és a gazdaságra

ÉS/VAGY

Kitekintéssel a modern korra:

Szakirodalmakat keresnek és **elemzik az ország nyersanyag készletét, mezőgazdasági és ipari lehetőségeit, természeti adottságait, élővilágát, növényvilágát, lakosságát.**

Témák:

Nyersanyag (arany, ón, tantál, volfrám) bányászat – mire használhatók, minek az előállításához van szükség ezekre a nyersanyagokra

Napjaink bányaművelési módszerei az országban

A Kongói medence mezőgazdasági lehetőségei – a mezőgazdaság helyzete napjainkban

Az ország természeti adottságai, természetföldrajza

Élővilág – természetes állatvilág és haszonállatok

Növényvilág – őshonos és termesztett növények

Az ország nemzeti parkjai

A hegyi gorillák

Környezetvédelem kérdése

Gyermekmunka

Iskoláztatás

Analfabetizmus

Szabad internetes kutatás magyar és idegen nyelven.

Néhány forrás a kutatáshoz:

- https://hu.wikipedia.org/wiki/Kong%C3%B3i_Demokratikus_K%C3%B6zt%C3%A1rsas%C3%A1g
- Szabó, L. (2008): Tévhitek és tények a Kongói Demokratikus Köztársaság előtti Kongóról egy történelmi áttekintés ürügyén. Afrika Tanulmányok/Hungarian Journal of African Studies, 2(4), 10-19. Elérés forrás: <https://journals.lib.pte.hu/index.php/afrikatanulmanyok/article/view/4603>
- J.D. Fage és W. Tordoff (2004): Afrika története. Osiris Kiadó, Budapest
- https://hu.frwiki.wiki/wiki/Histoire_de_la_r%C3%A9publique_d%C3%A9mocratique_du_Congo
- <https://mult-kor.hu/gyemantmezokon-ulve-szegenyitette-el-oroszagat-a-kongoi-diktator-mobutu-20231124?fbrkMR=desktop>

Kulturális források:

- https://hu.frwiki.wiki/wiki/Culture_de_la_r%C3%A9publique_d%C3%A9mocratique_du_Congo
- Besenyő és szerzőtársai (2010): Országismertető - Kongói Demokratikus Köztársaság. „sereg szemle” kiadvány <https://mek.oszk.hu/12900/12985/12985.pdf>

2-4. óra – A gyarmatbirodalmak végőrái, felszabadulás és átrendeződés – kiselőadások, felkészülés az érettségire

Ráhangolódás – Ki mivel készült? Kik szeretnék kezdeni?	3x5 perc	Tanári gyors szervezés	IKT eszközök a prezentációk bemutatásához
---	----------	------------------------	---

Praktikus a prezentációkat már az óra előtti szünetben feltölteni.

Tanulói beszámolók	3x 40 perc	Tanuló beszámolók	IKT eszközök lehetőség szerint
--------------------	------------	-------------------	--------------------------------

A tanulóknak a középiskolai képzés során szinte soha nincs alkalmuk 5-8 perces önálló előadásokat tartani és ezzel gyakorolni a szóbeli, de IKT eszközökkel kísért prezentációt. Érdeemes lenne a projekt keretében erre is hangsúlyt helyezni, lehetőséget adni.

11. osztályban már kellően érett gondolkodással, de még az érettségi nyomasztó közeledtétől nem beárnyékolva tudnák kipróbálni magukat, egymást segíteni és egymástól tanulni.

A projektmunkák összefoglalása	3x2-3 perc	A pedagógus lezárja az órát, konklúzió, dicséret	szóbeli
--------------------------------	------------	--	---------

Tanárként érdemes lenne lekérdezni a mesterséges intelligenciát is egy ilyen feladatról. Chat GPT vagy GEMINI alkalmazások.

Esetleg a tanulók munkáiból és beszámolóiból egy ismeretterjesztő oldalt összeállítani, vagy PDF formátumban egy könyvet, ami az iskola honlapján megjeleníthető.